ทางรอดประเทศไทย : เปลี่ยนระบบการเรียนรู้

นำเสนอเมื่อ : 3 มี.ค. 2559

จะปฏิรูปประเทศไทยให้สำเร็จ ต้องปฏิรูปการศึกษาก่อน

คนส่วนใหญ่เชื่อมั่นอย่างนั้นแต่ประเทศไทยก็ผ่าน **“การปฏิรูปการศึกษา”** ตามแนวของรัฐบาลในอดีตมามากแล้ว กลับไม่ค่อยเห็นประสิทธิผลเท่าใดนัก

จึงจำเป็นจะต้องทบทวนว่า **“การปฏิรูปการศึกษา”** ตามแนวทางของ **“รัฐ”** นั้น ถูกต้องหรือไม่ ? รัฐบาลในอดีตเคยดำเนินการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่ โดยเริ่มจากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2540 และต่อมามีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติขึ้นมาเป็นครั้งแรก ซึ่งได้ประกาศใช้เมื่อปี พ.ศ.2542 รวมทั้งเกิดกฎหมายประกอบขึ้นมาอีกหลายฉบับ โดยมีความมุ่งหวังว่าการศึกษาของไทยจะได้รับการปฏิรูปในทุก ๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นโครงการสร้างการบริหาร การกระจายอำนาจ ตลอดไปจนถึงสาระที่สำคัญที่สุดของกระบวนการปฏิรูป อันได้แก่การปฏิรูปการเรียนรู้ ทั้งนี้ เพื่อเตรียมสังคมไทยเข้าสู่โลกยุคใหม่ โดยมุ่งสร้างทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพสูง และทุนทางปัญญา ที่จะนำประเทศให้อยู่รอดในสังคมใหม่ที่มีความรู้เป็นปัจจัยหลักของทั้งระบบเศรษฐกิจ และสังคม แต่นับจากการประกาศใช้กฎหมายสำคัญเหล่านั้นมาจนถึงปัจจุบัน กลับปรากฏว่า การศึกษาไทยก็ยังเต็มไปด้วยปัญหา เช่น คุณภาพการศึกษาพื้นฐานตกต่ำ ,

ปัญหาของการปฏิรูปโครงสร้าง , ปัญหาของครู , ปัญหาการขาดแคลนบัณฑิตแต่บัณฑิตก็ยังตกงาน ,คุณภาพอุดมศึกษา/ปริญญาเฟ้อ , การขาดวิจัยและพัฒนา ขาดนวัตกรรม เป็นต้นแนวทางการแก้ไข ปรับปรุงการศึกษาของรัฐนั้น แก้ปัญหารากฐานดังตัวอย่างข้างต้นไม่ได้ เพราะระบบการศึกษาที่รัฐใช้เป็นการศึกษาแบบอุตสาหกรรม เป็นการศึกษาแบบกลไก แยกส่วน และลดทอนการเรียนรู้ ไม่ได้เอา **“ชีวิต”** จองทุกคนเป็นตัวตั้ง

การเรียนรู้นั้น ต้องเป็นการเรียนรู้เพื่อแก้ปัญหาชีวิต ต้องช่วยให้ทุกคน **“พึ่งตนเองได้”** เมื่อทุกคนพึ่งตนเองได ประเทศไทยก็จะพึ่งตนเองได้การเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปประเทศไทย เพราะ **“พึ่งตนเองคือเป้าหมาย หัวใจคือการเรียนรู้”** หากไม่มีการเรียนรู้ การพึ่งตนเองก็ไม่เกิด เพราะสังคมวันนี้ตเองใช้ความรู้จึงจะอยู่รอด

การพัฒนาที่ผ่านมามิได้มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตของพลเมืองชั้นล่าง เป็นการพัฒนาที่เปิดโอกาสให้กับกลุ่มชนที่ได้เปรียบในสังคม สังคมไทยตึงยังด้อยพัฒนาและวนเวียรอยู่ในวงจรอุบาทว์ของอำนาจทางกี่เมือ ประชาธิปไตยไม่เกิด แม้จะมีการเลือกตั้ง เพราะประชาธิปไตยคือการปกครองตนเองของประชาชน ซึ่งจะเกดขึ้นได้เมื่อประชาชนมีความรู้ มีการศึกษา มีการพัฒนาจิตสำนึกในการพึ่งพาตนเอง

สังคมไทยต้องปฏิรูปตนเองจาก **“สังคมอำนาจ + เงิน”** ไปสู่ **“สังคมความรู้”**

เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ เป็นสังคมที่เชื่อว่าความรู้เป็นปัจจัยสำคัญที่สุดในการพัฒนา ความรู้ต้องเป็นฐาน ความรู้ต้องเป็นเครื่องมือหลัก

ปฏิรูปการศึกษาต้องเปลี่ยนกระบวนทัศน์การศึกษาใหม่ สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใหม่ จัดกระบวนการเรียนรู้ใหม่
เพื่อจะได้ตอบโจทย์อันเป็นเงื่อนไขข้อแรกของการปฏิรูปประเทศไทย คือเรียนอย่างไรคนจึงจะพึ่งพาตนเองได้ การศึกษาแบบไหนจึงจะช่วยให้ประเทศไทยพึ่งตนเองได้

ที่มา สยามรัฐ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2559